

Odvolejte Macinku a přestaňte ohýbat stát! Starostové tvrdě kritizují účelové zákony Babišovy vlády i útok na nezávislá média

25.6.2026 - | Starostové a nezávislí

Vzhledem k pochybovačným a demoraktické instituce poškozujícím výrokům ministra zahraničních věcí Petra Macinky (Motoristé sobě) po zveřejnění předběžného opatření Ústavního soudu Kabinet budoucnosti vyzývá Andreje Babiše, aby jej odvolal z ministerské funkce. Vedle toho jsou pak představovány účelové zákony pro vlastní firmy, je veden frontální útok na nezávislost veřejnoprávních médií - kroky Babišovy vlády jsou hrozbou pro demokratické principy. Kabinet budoucnosti varuje před bezprecedentním ohýbáním státu. Stínoví ministři upozorňují na prohlubující se střet zájmů premiéra Andreje Babiše. Ten se podle stínové vlády Starostů odráží nejen v čerpání unijních dotací, ale nově i v návrhu na daňové úlevy pro premiérovu vlastní kliniky a v účelových změnách zákonů.

Starostové zároveň tvrdě odsuzují snahu Babišovy vlády ovládnout veřejnoprávní média skrze změnu jejich financování. A stejně tak kritizují vládní polovičaté řešení v podobě plošného zákazu mobilů ve školách. Naopak jako konstruktivní krok a vlastní vizi představuje Kabinet budoucnosti svůj starostenský návrh na snížení věkové hranice pro zisk volebního práva pro komunální volby na 16 let.

„Ministr vlády nesmí znevažovat rozhodnutí vrcholného orgánu justice. Vyzýváme proto Andreje Babiše, aby za slova o puči okamžitě odvolal ministra Macinku. Silný a odpovědný premiér nemůže takové chování člena vlády tolerovat a přispívat tak k erozi důvěry v klíčové instituce demokracie a právního státu,“ uvedl předseda Starostů a stínový premiér **Vít Rakušan** k vyjádření ministra zahraničních věcí Petra Macinky (Motoristé sobě), která znevažují, zpochybňují a snižují důvěryhodnost ústavních institucí.

Evropská komise potvrdila, že pozorně sleduje aktuální vývoj kolem možného střetu zájmů českého premiéra Andreje Babiše, i v souvislosti se společnostmi SynBiol a Hartenberg Holding. České orgány mají podle Evropské komise zajistit, aby do žádostí o platby z evropských fondů nebyly zahrnuty výdaje firem, se kterými má premiér jakoukoliv spojitost. *„Je na čase si nejenom klást otázku, kde končí veřejný zájem a začíná osobní byznys premiéra. Je na čase si na ni konečně i odpovědět. Říkáme to opakovaně, říkáme to dlouhodobě, to, jakým způsobem Andrej Babiš tzv. vyřešil svůj střet zájmů, je nedostatečné a že může být v rozporu s jasně danými pravidly. Evropská komise v dalším ze zaslaných dopisů znovu upozorňuje na to, aby do žádostí o evropské dotace nebyly zahrnuty jakékoliv výdaje spojené s firmami, které mu patří, které kontroluje nebo které jsou s ním jakkoliv spojeny,“* shrnul **Rakušan**.

Babišova vláda zároveň chystá zásadní daňové zvýhodnění pro nadstandardní preventivní programy. Podle stínových ministrů se tím premiér Babiš dostává do střetu zájmů - tyto programy totiž nabízí i jeho kliniky spadající právě pod firmu SynBiol. *„Nyní jsou různé zdravotní benefity osvobozeny od daně i odvodů do limitu zhruba padesáti tisíc korun ročně. U některých nadstandardních preventivních programů chce tento limit ale Babišova vláda zrušit. Právě programy, které chce nyní ministerstvo zdravotnictví vedené hnutím ANO daňově zvýhodnit a motivovat tak zaměstnavatele, aby na ně svým zaměstnancům přispívali, nabízí i jedna z klinik vlastněná premiérem Babišem. A proto jsem interpelovala minulý týden ministra zdravotnictví Adama Vojtěcha, kdy jsem se ptala, podle jakého klíče byly zvoleny benefity, zda nejsou vybrány s ohledem na to, jaké portfolio služeb*

nabízí kliniky premiéra Babiše. Já v žádném případě nerozporuji prevenci. Nerozporuji ani zdravotní benefity. Ale i v tomto případě mluvíme o potenciálním střetu zájmů. Pokud vláda o něčem rozhoduje, hlasujete tady jako vládní koalice, premiér ty kliniky vlastní, nesvěřil je do svěřenského fondu a ty peníze do nich jdou i z veřejného zdravotního pojištění, tedy jsou to veřejné prostředky, tak je naprosto oprávněné požadovat informace o zajištění transparentního procesu," popsala stínová ministryně zdravotnictví **Michaela Šebelová** a doplnila, že zdravotnické podniky spadající pod SynBiol, zejména kliniky asistované reprodukce FutureLife a ISCARE, obdržely z veřejného zdravotního pojištění během posledních pěti let částku blížící se 14 miliardám korun. Jen za samotný rok 2025 to dělalo přes 2,8 miliardy korun.

Na pondělním jednání se Babišova vláda bude zabírat i poslaneckým návrhem na změnu zákona o střetu zájmů, za kterým stojí Radek Vondráček, David Pražák, Marie Pošarová a Filip Turek. „Návrh na zmírnění zákona o střetu zájmů je tak okatě šitý na míru Andreji Babišovi, že ho kritizují už i vlastní ministři. Ministryně pro místní rozvoj v připomínkách černé na bílém píše, že v kontextu vyšetřování premiéra v Bruselu bude tato účelová změna působit jako ‚snaha vyhnout se transparentnímu řešení‘. Vláda si prostě píše zákony sama pro sebe bez ohledu na následky. Stejně tak nelze opomenout i poznámku, že by k tématu měla proběhnout široká celospolečenská debata a úprava by měla být předložena jako vládní návrh, nikoliv poslanecký. Konfederace zaměstnavatelských a podnikatelských svazů ČR zase varuje před situací, kdy by Evropská unie kvůli nevyřešenému střetu zájmů odmítla proplatit výdaje, což by mělo významný dopad na veřejné rozpočty," poukázal **Rakušan** na připomínky, kterých se sešlo víc než dvě desítky a přesto materiál získal neutrální stanovisko. „Je zcela zřejmé, že politické zadání je nejen jasné, ale i velmi silné, pokud přihlídneme na množství a závažnost výhrad k návrhu a to, jaké stanovisko předloha získala.“

Kabinet budoucnosti se zabýval i vývojem kolem snahy Babišovy vlády o změnu financování veřejnoprávních médií, podle níž by měly přejít z poplatků na státní rozpočet. Zároveň jim ale z rozpočtu přiznává o 1,4 miliardy korun méně, než mají letos vybrat na poplatcích. Vrací tak jejich hospodaření do let 2008 až 2024, tedy před loňské zvýšení poplatků. „Vládní koalice by pro prosazení svého nesmyslného návrhu musela přetlačit ve třech čteních sněmovní opozici, veto Senátu, prezidentovo veto nebo nařízení EMFA Evropské komise. Mimochodem právě notifikaci Evropské komise potřebuje vláda už v průběhu legislativního procesu, aby mohl být úspěšný. A tu, vzhledem k charakteru vládního návrhu, může dostat skutečně jen velmi těžko, pokud EMFA mluví o předvídatelném a udržitelném financování, které brání možnosti vládních zásahů do obsahu vysílání. To, že ve světě Andreje Babiše se neoponuje, ale hledají se zdůvodnění pro jeho nepředvídatelná rozhodnutí, víme. Tady ale už vlastně všichni cítí, že pro změnu aktuálního systému financování není žádný obhajitelný důvod. Ostatně to české vládě napsala dlouhá řada mezinárodních institucí, například bych rád zmínil společné prohlášení Evropské vysílací unie se 17 veřejnoprávními médii s osmi novinářskými organizacemi. To uvádí, že vládní návrh zákona o financování veřejnoprávních médií ze státního rozpočtu neobsahuje legislativní záruky, jejichž cílem by bylo chránit Českou televizi a Český rozhlas před politickým vlivem na budoucí rozhodnutí o financování. Stejně tak vyzývají Babišovu vládu, aby od plánovaných změn upustila. Jakákoli reforma financování veřejnoprávních médií, bez ohledu na zvolený model, musí být adekvátní, stabilní, předvídatelná a musí být doprovázena silnými a závaznými zárukami redakční nezávislosti. To, s čím přišla Babišova vláda je útok na veřejnoprávní média," shrnul stínový ministr kultury **Jan Lacina**, který zároveň dodal, že finanční dopady na obě instituce mohou být ještě horší, než se očekávalo: „Z vyjádření generálního ředitele České televize například vyplývá, že dopady mohou dosáhnout až dvou miliard korun. Vzhledem k nejasnostem, které kolem vládního návrhu panují, jsme se jako Starostové rozhodli svolat jednání, na které jsme pozvali zástupce vládní většiny, opozice, ředitele obou dotčených institucí, zástupce Senátu a zástupce Kanceláře prezidenta republiky. Proběhne 1. července ve 14:00 v Poslanecké sněmovně.“

Stínovní ministři projednali i postoj k poslaneckému návrhu Andreje Babiše a Roberta Plagy (za ANO) na plošný zákaz mobilních telefonů ve školách. Starostové kritizují, že úprava obchází řádný legislativní proces a představuje polovičaté řešení, kdy představuje pouze jeden z prvků a musí být doplněn dalšími opatřeními: *„Místo pouhé prohibice, po které se děti odpoledne stejně vrátí k obrazovkám, se musíme opřít o připravenou evropskou legislativu a zaměřit se na chytrou regulaci samotných digitálních platforem. Mobilní telefon je pouhý nástroj a plošným zákazem vláda jen na pár hodin zavře okno do virtuálního světa, aniž by řešila toxický obsah za ním. Starostové proto nechtějí pouze tupý zákaz, podle nás je třeba chytrá regulace,“* zdůraznil stínový ministr školství **Jan Berki** a zároveň dodal: *„Skutečná ochrana dětí nespočívá pouze v zabavování přístrojů, ale v omezení návykových doporučujících algoritmů, v zákazu personalizovaného profilování a v zavedení skutečně funkční verifikace věku na principu bankovní identity či omezení gamblingových prvků ve hrách dostupných dětem.“*

Stínovní ministři projednali i návrh možnosti volit od 16 let, v němž kromě volebního práva zároveň garantují 16letým možnost pokládat dotazy zastupitelstvu, účastnit se volebních komisí a místních referend. *„Naším návrhem navazujeme na iniciativu z roku 2019, kdy jsme poprvé přišli s nápadem snížit věkovou hranici pro získání volebního práva. Chceme umožnit mladým lidem, aby mohli promluvit do volby do obecních zastupitelstev. Šestnáctiletý člověk ve svém městě problémy vidí a je i pro všechny ostatní jen žádoucí, aby se na životě komunity podílel, aby se zapojila co největší část společnosti. Pak se na to nabaluje možnost pokládat dotazy zastupitelstvu, účast ve volební komisi a v místních referendech. Například v Rakousku už šestnáctiletí volí ve všech typech voleb, ale začali tam právě s volbami komunálními,“* doplnil **Rakušan**. Poslankyně Starostů Adriana Chochelová, Zdena Kašparová a Ester Weimerová právě o problematice voleb od 16 let organizují v Poslanecké sněmovně **kulatý stůl Volby od 16 let - nová energie pro demokracii**, Proběhne 25. 6. 2026 od 13:00 v místnosti A56.

<https://www.starostove.cz/prectete-si/odvolejte-macinku-a-prestante-ohybat-stat-starostove-tvrde-kritizuji-ucelove-zak>